

IT-TWEĠIBIET TAL-KUMMISSJONI EWROPEA GHAR-RAPPORT SPEĊJALI TAL-QORTI EWROPEA TAL-AWDITURI:

“IS-SORVELJANZA MILL-KUMMISSJONI TA’ STATI MEMBRI LI JOHORĠU MINN PROGRAMM TA’ AĠĠUSTAMENT MAKROEKONOMIKU: GHODDA XIERQA LI TEHTIEĠ SIMPLIFIKAZZJONI”

SOMMARJU EŻEKUTTIV

I. It-tweġiba komuni tal-Kummissjoni għall-paragrafi I u II.

Il-Kummissjoni tilqa’ l-awditu tal-Qorti Ewropea tal-Awdituri (QEA) dwar is-sorveljanza ta’ wara l-programm (post-programme surveillance, PPS) u s-sorveljanza msahħa. Ir-Regolament (UE) Nru 472/2013 daħal fis-sehħ għal fteit żmien qabel it-tmiem tal-ewwel programmi ta’ aġġustament makroekonomiku. Dan ġie abbozzat u nnegożjat meta kien għad hemm il-pressjoni tal-kriżi ekonomika. Il-motivazzjoni ċentrali tiegħu kienet li jipprevjeni każijiet fejn pajjiż tal-programm preċedenti jerga’ jiffaċċa diffikultajiet finanzjarji serji, u għalhekk li jippreserva l-istabbiltà finanzjarja. Biex jinkiseb dan, il-Kummissjoni ntalbet tipprovdi valutazzjoni regolari tas-sitwazzjoni ekonomika, fiskali u finanzjarja anki wara li jintemm programm. Ir-Regolament fittex ukoll li jiżgura li s-sorveljanza ta’ wara l-programm tkun kompletament integrata fil-qafas ta’ sorveljanza multilaterali tal-UE stabbilit mit-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE). Jenħtieġ li l-azzjonijiet sussegwenti tal-Kummissjoni jiġu vvalutati skont dan il-mandat. B’mod partikolari, il-Kummissjoni dejjem qieset li tilhaq l-oġġettiv maħsub fil-valutazzjoni tagħha mingħajr ma tohloq piż żejjed għall-Istat Membru kkonċernat. Dan kien jeħtieġ ċertu ammont ta’ flessibilità u approċċ speċifiku għall-pajjiż fis-sorveljanza.

III. L-arranġamenti għall-approvazzjoni u l-emendi tal-Pjanijiet ta’ Rkupru u Reżiljenza, kif ukoll għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-pjanijiet, huma stabbiliti fir-Regolament (UE) 2021/241. Il-Kummissjoni tqis li r-risultati tal-hidma tal-QEA jistgħu jagħtu kontribut utli għar-rieżami li jinsab għaddej tal-arranġamenti ta’ governanza ekonomika fl-Unjoni Ekonomika u Monetarja (UEM).

V. Il-Kummissjoni hija vinkolata mill-istruttura ġuridika u mill-organizzazzjoni tal-elementi kollha tal-qafas ta’ sorveljanza multilaterali Ewropew. Il-Kummissjoni tqis li d-duplikazzjonijiet, fejn jeżistu, huma għaldaqstant ukoll riflessjoni tal-ħtieġa li tiġi ggarantita l-konsistenza tal-prodotti skont strumenti ta’ sorveljanza differenti, jew minn istituzzjonijiet differenti li għandhom mandati u kostitwenzi differenti f’dak li jirrigwarda l-monitoraġġ makroekonomiku kumplessiv. L-attivitajiet imwettqa mill-Mekkaniżmu Ewropew ta’ Stabbiltà (MES), pereżempju, huma f’kuntast intergovernattiv u barra mill-qafas ġuridiku tal-UE. L-għan tal-monitoraġġ tal-MES huwa li jivvaluta l-kapaċità ta’ ħlas lura bħala kreditur biex jipproteġi l-karta tal-bilanċ tiegħu. Il-proċess ta’ sorveljanza ta’ wara l-programm (PPS) huwa dwar is-sorveljanza ekonomika prevista fid-dritt tal-UE, li tikkontribwixxi għas-Sistema ta’ Twissija Bikrija tal-MES.

VII. Il-motivazzjoni tar-Regolament (UE) Nru 472/2013 hija li jippreserva l-istabbiltà ekonomika u finanzjarja, u għalhekk, jitlob valutazzjoni wiesgħa tas-sitwazzjoni ekonomika u tar-riskji finanzjarji. Dan jeħtieġ li jitqiesu l-iżviluppi tal-politika hekk kif jevolvu maż-żmien. Il-valutazzjonijiet tar-riskji ta’ ħlas lura jużaw għodod analitiċi stabbiliti tal-Kummissjoni.

VIII. Il-Kummissjoni tirrikonoxxi li l-implimentazzjoni tar-riformi hija influwenzata minn ħafna varjabbli u li huwa diffiċli li l-iżviluppi jiġu attribwiti direttament lis-sorveljanza mill-Kummissjoni. Madankollu, abbażi tal-kuntatti mal-partijiet ikkonċernati, inklużi l-atturi tas-suq finanzjarju u l-

agenziji ta' klassifikazzjoni kif ukoll ma' Stati Membri oħra, hemm il-perçeżżjoni li s-sorveljanza tgħin. Il-Kummissjoni tirrikonoxxi li r-rwol tal-PPS huwa partikolarment importanti fis-snin immedjatament wara li jintemm programm.

Wiehed għandu jiftakar li, bis-sorveljanza msahħa, il-Kummissjoni tagħmel monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-impenji speċifiċi ta' riforma li għamlet il-Greċja lis-sħab Ewropej f'Ġunju 2018, u r-rapporti jipprovdu bażi għar-rilaxx ta' porzjonijiet addizzjonali ta' miżuri ta' helsien mid-dejn. Sal-lum, il-Kummissjoni ppubblikat għaxar rapporti trimestrali dwar is-sorveljanza msahħa, li wasslu għal hames segmenti ta' miżuri ta' serħan mid-dejn li jammontaw għal EUR 4 biljun.

IX. Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjonijiet kollha.

OSSERVAZZJONIJIET

21. a) Ir-Regolament (UE) Nru 472/2013 jagħti mandat lill-Kummissjoni biex twettaq, flimkien mal-Bank Ċentrali Ewropej (BĊE), missjonijiet regolari ta' rieżami u tivvaluta s-sitwazzjoni ekonomika, fiskali u finanzjarja tal-Istat Membru skont il-PPS. Jenħtieġ li l-azzjonijiet tal-Kummissjoni jiġu vvvalutati skont dan il-mandat.

25. Hemm bżonn li l-Kummissjoni tiżgura konsistenza mal-qafas legali tal-UE, inkluż għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika, irrispettivament minn jekk l-assistenza finanzjarja ngħatatx mill-UE jew f'kuntest intergovernattiv. Il-legiżlazzjoni tal-UE ma tippermettix li l-MES iwettaq sorveljanza ekonomika. Il-Kummissjoni u l-MES qablu dwar Memorandum ta' Qbil fl-2018 biex jiċċaraw ir-relazzjonijiet ta' hidma bejn iż-żewġ istituzzjonijiet. Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni ta' kwalunkwe regola tal-legiżlazzjoni tal-UE.

29. It-tieni inċiż: Il-valutazzjoni tas-sitwazzjoni ekonomika, fiskali u finanzjarja jeżiġiha mill-Kummissjoni l-Artikolu 14(3) tar-Regolament (UE)Nru 472/2013.

31. Il-PPS ma jivvalutax sistematikament l-implimentazzjoni tar-Rakkomandazzjoni kollha Speċifiċi għall-Pajjiżi (CSRs) iżda jiffoka fuq dawk rilevanti għall-valutazzjoni tas-sitwazzjoni ekonomika, fiskali u finanzjarja. Fl-ewwel snin ta' wara tmiem il-programm, is-CSRs kienu maħsuba biex ikopru l-isfidi li jkun fadal fl-ambitu tal-perjodu ta' riferiment tal-programm. Madankollu, fis-snin ta' wara, il-kamp ta' applikazzjoni tas-CSRs twessa' biex ikopri wkoll kwistjonijiet oħra, minhabba n-natura usa' tas-Semestru Ewropej (inklużi, pereżempju, l-oġettivi ambjentali). Dawn il-kwistjonijiet mhumiex koperti fil-PPS.

33. Il-Kummissjoni tindika li l-bażi ġuridika fiha mandat ċar għall-Kummissjoni biex tivvaluta s-sitwazzjoni ekonomika, fiskali u finanzjarja. Jekk il-kapaċità tas-servizz tad-dejn titqiegħed fil-qalba għalhekk ma jkunx konformi mar-regolament attwali, li jrid jiġgwida lill-Kummissjoni.

36. L-allokazzjoni tal-kompiti bejn is-servizzi tal-Kummissjoni fir-rigward tas-Semestru Ewropej u l-Facilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza minn naħa waħda u l-PPS u s-sorveljanza msahħa min-naħa l-oħra, hija spjegata min-natura usa' tal-ewwel u n-natura aktar speċifika tat-tieni.

Il-Kummissjoni tindika li l-hidma rigward il-Facilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza titwettaq f'kollaborazzjoni mill-qrib mas-servizzi kollha kkonċernati tal-Kummissjoni b'mekkaniżmi ta' koordinazzjoni interni strutturati u konsistenti.

49. Għaż-żewġ Stati Membri mingħajr ftehim formali dwar il-forniment tad-*data*, ġie miftiehem li jsir rapportar fil-livell tekniku wara ittra ġenerali mill-Kummissarju responsabbli lill-Ministru tal-Finanzi

jew permezz ta' ftehim informali wara negozjati mal-gvern. Fis-sustanza l-Kummissjoni tikkunsidra dawn iż-żewġ każijiet komparabbli mal-oħrajn.

52. Il-monitoraġġ tal-proċessi ta' riforma f'intervalli iqsar jista' jkun utli, peress li r-riformi normalment jiġu implimentati b'mod gradwali. Hemm passi li jwasslu għall-implimentazzjoni sħiħa ta' riforma (eż. studji mwettqa, persunal impjegat, liġijiet imhejjija); dawn jistgħu (u jenhtieg li) jiġu mmonitorjati spiss, mhux biss fi tmiem il-perjodu ta' 12 sa 18-il xahar.

53. Sa ċertu punt, anki fejn ir-rapporti kienu ripetittivi, dan jista' jitqies bħala pożittiv peress li jimplika li ma kien hemm l-ebda żvilupp (negattiv) ġdid. Ir-rapporti mbagħad jipprovdu l-aġġornamenti meħtieġa tad-*data* u, aktar importanti minn hekk, jikkonfermaw l-istabbiltà.

58. Il-PPS u s-sorveljanza msahħa mhumiex kompletament komparabbli fir-rigward tal-kwistjoni ta' kemm għandhom jiġu speċifikati r-riformi mmonitorjati. Din tal-aħħar jeħtieġ tispeċifika l-progress tar-riforma mitlub peress li dan huwa marbut mas-serħan mid-dejn.

64. Ir-Regolament (UE) Nru 472/2013 jitlob is-sorveljanza tal-istabbiltà finanzjarja. Peress li l-problemi bl-istabbiltà finanzjarja jkollhom impatt dirett fuq is-sitwazzjoni makroekonomika u fiskali ta' pajjiż, li jaqgħu fil-kompetenza diretta tal-Kummissjoni, huwa rilevanti ħafna li din l-analiżi ssir fil-kuntest tal-PPS. Filwaqt li jenhtieg li l-PPS jiffukaw fuq l-istabbiltà tas-sistema (għall-kuntrarju tal-vijabbiltà tal-banek individwali, li jiffoka fuqha l-Mekkanizmu Superviżorju Uniku (MSU)), il-problemi tal-banek individwali jista' jkollhom impatt sinifikanti, pereżempju, fuq il-baġit. Dan ikollu jiġi indirizzat taht il-PPS.

68. Il-Kummissjoni hija marbuta bir-Regolament (UE) 472/2013 li ttiprovdi valutazzjoni usa' bil-ghan li tippreserva l-istabbiltà finanzjarja. Madankollu, il-preżentazzjoni speċifika tal-iskedi ta' hlas lura tista' tiġi rieżaminata.

70. Il-Kummissjoni tindika li l-informazzjoni dwar il-ħruġ riċenti tad-dejn, il-firxiet, ir-ripagamenti antiċipati u l-klassifikazzjonijiet huma partijiet essenzjalifil-valutazzjoni tar-riskji ta' ripagament.

71. Il-kwantifikazzjoni tal-impatt possibbli ta' riskji speċifiċi, bħall-impatt speċifiku għall-pajjiż jew għas-settur tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-UE, tal-COVID-19 jew tat-tensjonijiet bilaterali jew ġeopolitiċi, dejjem se tibqa' diffiċli.

It-tieni inċiż: L-impatt fiskali tal-pandemija huwa mmonitorjat bir-reqqa u l-Kummissjoni ppubblikat għadd ta' Komunikazzjonijiet dwar dan. Il-Kummissjoni tqis li valutazzjoni tal-implikazzjonijiet fiskali fit-tul tal-COVID-19 li setgħet saret fir-rapporti tal-PPS sa Diċembru 2020 kienet tkun prematura peress li l-kriżi tal-COVID-19 kienet bdiet biss f'Marzu 2020.

72. Jekk pajjiż jistax jiżgura l-aċċess għas-suq jiddependi minn ħafna fatturi, fosthom ukoll l-iżviluppi f'pajjiżi oħra (effetti kollaterali). Għalhekk huwa impossibbli li jiġu definiti livell ta' dejn u trajettorja speċifiċi bħala li jiżguraw l-aċċess għas-suq jew le. Madankollu, dejn għoli u/jew li qed jiżdied (b'mod rapidu) huwa fattur ta' riskju.

80. Ir-riformi elenkati fl-Anness II ta' dan ir-rapport tal-QEA kienu tabilhaqq sensitivi ħafna għall-awtoritajiet nazzjonali peress li jaffettwaw, pereżempju, il-grad ta' diskrezzjoni tal-awtoritajiet jew l-elementi ewlenin tal-istruttura tad-dhul pubbliku.

83. Rigward l-implimentazzjoni tar-riforma fil-Greċja, id-dewmien minħabba l-pandemija sar għalkollox evidenti meta ġie abbozzat is-seba' rapport ta' sorveljanza msahħa f'Settembru 2020. Dan ġie aggravat minn dewmien minħabba fatturi li fil-biċċa l-kbira tagħhom ma kinux fil-kontroll tal-

gvern Grieg (dewmien fil-valuta, azzjonijiet legali eċċ.) li kienu diġà seħħew qabel il-pandemija. Iż-żamma tal-iskadenzi inizjali fir-rapport tkun tiffoka bla bżonn il-valutazzjoni fuq dan id-dewmien, għad-detriment tar-rikonossiment ta' azzjonijiet importanti li ttieħdu.

84. Il-Kummissjoni tirrikonoxxi li kien hemm dewmien f'xi riformi rispett għall-iskeda miftiehma f'Ġunju 2018. Madankollu, għandu jitqies l-impatt ta' elezzjoni ġenerali tal-Parlament Grieg f'Mejju 2019. Barra minn hekk, sar progress f'hafna riformi, u xi riformi marru lil hinn mill-impenji inizjali.

87. Il-PPS jiżgura sorveljanza kontinwa, indipendenti u rigoruża tal-pajjiż. Huwa għalhekk kontribut siewi għal rapporti oħra, pereż. minn aġenziji ta' klassifikazzjoni jew istituzzjonijiet finanzjarji.

KONKLUŻJONIJIET U RAKKOMANDAZZJONIJIET

88. Il-Kummissjoni tfakkar li l-attivitajiet tagħha għandhom ikunu ggwidati mil-leġiżlazzjoni tal-UE fis-seħħ, li titlob valutazzjoni wiesgħa tas-sitwazzjoni ekonomika, fiskali u finanzjarja bil-ħsieb li tiġi ppreservata l-istabbiltà finanzjarja.

Il-Kummissjoni tqis li għandha ssir distinzjoni bejn is-sitwazzjoni tal-Istati Membri taħt il-PPS u l-Greċja taħt sorveljanza msahħa. Rapporti suċċessivi ta' sorveljanza msahħa kkonfermaw li l-issuktar tal-implimentazzjoni tar-riforma, li pprovdiet bażi għar-rilaxx ta' segmwnti ta' serħan mid-dejn. Jidher li t-taħlita ta' sorveljanza msahħa u l-miżuri ta' serħan mid-dejn għandhom impatt fuq l-implimentazzjoni tar-riformi.

89. Ir-Regolament (UE) Nru 472/2013 għandu l-għan li jippreserva l-istabbiltà finanzjarja. L-Artikolu 14 tal-istess regolament jipprovdi l-bażi għall-valutazzjoni tas-sitwazzjoni ekonomika, fiskali u finanzjarja wkoll sabiex jiġi ggarantit li l-assistenza finanzjarja tithallas lura. Skont l-Artikolu 14, il-PPS tibqa' fis-seħħ sakemm ma jkunx thallas lura minimu ta' 75 % tal-assistenza finanzjarja riċevuta minn wieħed mill-kredituri rilevanti. Il-*vade mecum* jgħin biex jispjega liema għodod jistgħu jkunu ta' għajjnuna biex jintlaħqu l-oġettivi tar-regolament imsemmi hawn fuq.

90. Il-Kummissjoni hija vinkolata mill-istruttura ġuridika u mill-organizzazzjoni tal-elementi kollha tal-qafas ta' koordinazzjoni Ewropew tal-politika ekonomika. Il-Kummissjoni tqis li d-duplikazzjonijiet, fejn jeżistu, huma għaldaqstant ukoll riflessjoni tal-htieġa li tiġi ggarantita l-konsistenza tal-prodotti skont strumenti ta' sorveljanza differenti, jew minn istituzzjonijiet differenti li għandhom mandati u kostitwenzi differenti f'dak li jirrigwarda l-monitoraġġ makroekonomiku kumplessiv. Il-Kummissjoni hija tal-fehma li hemm valur li r-rapporti tal-PPS jipprovdu analiżi komprensiva, filwaqt li jkun hemm udjenza distinta fil-pajjiżi milquta kif ukoll esternament (pereż. l-aġenziji ta' klassifikazzjoni).

L-iffukar predominanti fuq il-kapaċità ta' hlas lura ma jagħmilx biżżejjed għall-kompitu mogħti fir-Regolament (UE) Nru 472/2013 li jivvaluta s-sitwazzjoni ekonomika, fiskali u finanzjarja (u r-riskji konkomitanti).

92. Il-politiki ekonomiċi mmonitorjati fl-ambitu tas-Semestru Ewropew u li għandhom jiġu appoġġati bil-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza huma hafna usa' mill-politiki mmonitorjati skont is-sorveljanza msahħa. L-arranġamenti organizzattivi interni tal-Kummissjoni jirriflettu dan il-kamp ta' applikazzjoni usa'.

93. Hemm bżonn li l-Kummissjoni tiżgura konsistenza mal-qafas legali tal-UE, inkluż għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika, irrispettivament minn jekk l-assistenza finanzjarja nġhatatx mill-UE jew f'kuntest intergovernattiv. Il-leġiżlazzjoni tal-UE ma tippermettix li l-MES iwettaq

sorveljanza ekonomika. Il-Kummissjoni u l-MES qablu dwar Memorandum ta' Qbil fl-2018 biex jiċċaraw ir-relazzjonijiet ta' hidma bejn iż-żewġ istituzzjonijiet.

94. Jista' jkun iġġustifikat li Stat Membru taż-żona tal-euro li joħroġ minn programm xorta jipprezenta riskji potenzjali ta' effetti kollaterali għal Stati Membri oħra fiż-żona tal-euro anki wara li jintemm programm ta' aġġustament makroekonomiku.

Rakkomandazzjoni 1 – Jiġu integrati l-attivitajiet differenti ta' sorveljanza

Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni 1 (a).

Il-Kummissjoni hija impenjata li tissimplifika l-proċess tal-PPS, sabiex tagħmlu aktar effiċjenti kif ukoll effettiv. Dan huwa partikolarment minnu – u meħtieġ – għal każijiet nazzjonali aktar maturi. Il-Kummissjoni diġà hadet passi biex tallinja aħjar is-sorveljanza tal-PPS mas-Semestru Ewropew, u tevita duplikazzjoni bla bżonn u xogħol doppju, filwaqt li żżomm profil ċar għal kull element fl-arkitettura ta' sorveljanza ġenerali tagħna. Modi speċifiċi ta' kif jistgħu jiġu integrati l-PPS u s-sorveljanza msahha fis-Semestru Ewropew jeħtieġu riflessjoni bir-reqqa, peress li dan jista' jiġġenera implikazzjonijiet legali u istituzzjonali mingħajr ma jipproduċi gwadanji sinifikanti fl-effiċjenza. Din ir-riflessjoni se tikkontribwixxi għar-rieżami tal-governanza ekonomika.

Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni 1 (b).

Il-Kummissjoni taqbel mal-fehma li jenħtieġ li l-leġiżlazzjoni tal-UE tiddikjara b'mod ċar l-oġġettivi tagħha. Ir-rieżami tal-governanza ekonomika se jipprovdi l-oportunità biex tiżdied din iċ-ċarezza fir-Regolament (UE) 472/2013, fejn meħtieġ.

Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni 1 (c).

Il-Kummissjoni taqbel mal-fehma li approċċ robust orjentat lejn ir-riskju huwa meħtieġ biex tiġi vvalutata l-kapaċità tal-ħlas lura. Dan jinvolvi l-analiżi tas-sostenibbiltà tad-dejn f'xenarji differenti, tal-iżvilupp tar-rendimenti u tal-firxiet u tal-ħruġ riċenti tad-dejn. Dan se jkun ikkomplementat minn preżentazzjoni aktar sistematika ta' self pendenti, id-diskussjoni ta' riskji godda potenzjali u l-kwantifikazzjoni tagħhom kemm jista' jkun.

Rakkomandazzjoni 2 – Jiġu ssimplifikati l-proċeduri u tiżdied il-flessibbiltà

Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni 2 (a).

Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni 2 (b).

Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni 2 (c).

98. Il-BĊE ngħata l-kompiti ta' superviżjoni ċentralizzata fir-Regolament MSU sabiex jiġi kkunsidrat ix-xogħol tal-Mekkaniżmu Superviżorju Uniku. L-Artikolu 3(3) tar-Regolament (UE) Nru 472/2013 jiggarrantixxi konsistenza mal-attivitajiet ta' dawn il-korpi l-oħra tal-UE u jiżgura b'mod determinanti li dan il-kontribut jikkontribwixxi għas-sorveljanza tal-Kummissjoni peress li għandu effett dirett fuq is-sitwazzjoni makroekonomika u fiskali tal-Istat Membru.

99. Għall-Istati Membri mingħajr ftehim formali dwar il-forniment tad-*data*, ġie miftiehem li jsir rappurtar fil-livell tekniku wara ittra ġenerali mill-Kummissarju responsabbli lill-Ministru tal-Finanzi jew permezz ta' ftehim informali wara negozjati mal-gvern. Fis-sustanza l-Kummissjoni tikkunsidra dawn iż-żewġ każijiet komparabbli mal-oħrajn.

Rakkomandazzjoni 3 –Tittjeb l-interazzjoni mal-Istati Membri u mal-partijiet ikkonċernati

Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni 3 (a).

Il-Kummissjoni taċċetta r-rakkomandazzjoni 3 (b).

Meta taċċetta r-rakkomandazzjonijiet 1 u 2, il-Kummissjoni tindika li mhijiex f'pożizzjoni li tiegħu impenji speċifiċi fir-rigward ta' proposti leġiżlattivi possibbli jew tal-eżitu tan-negozjati leġiżlattivi mal-koleġiżlaturi.